

SLOVENSKI NAROD.

Izkaja vsak dan, izvzemši ponedeljike in dneve po praznikih, ter večja po pošti prejemam, za avstro-ugarske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold. za četr leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četr leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje, za mesec, 30 kr. za četr leta. — Za tuj dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za džake večja značana cena in sicer: Za Ljubljano za četr leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemam za četr leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četrtih stopnje petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvoje frankirati. — Rekopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovški cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Obravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši

Kako pomagati našemu ljudstvu?

[Izv. dop.]

Kolikokrat se je uže pisalo v „Slov. Narodu“, da je tudi v to delati, da se naš narod materialno povzdigne. V prospehu tega iščejo se pomočki v trgovini, obrtu, tovarnah itd. Premislimo pa tudi, da je naš narod do sedaj po večjem kmetovalec. Odpreti mu je torej, kjer je mogoče, oči, da izprevidi, na kakovšen način bi umnješje polje obdeloval in več z malimi stroški pridelal. Pri nas na deželi ne moremo iskati pripomočkov, ki so večjidel, ali vsaj za nas, še idealni, ki potrebujejo še dovelj časa in druge podlage, predno morejo hasniti, ali ki so bolj za mesta in trge nasvetovani. — Prva je na deželi, da naš kmet prične svoje polje boljše obdelovati. — Ako se to zgodi, mogel bode lepo živino izrejati in to bi bil temelj k materialnej povzdigi, ki se more takoj ustvarjati.

Kdor mej ljudstvom živi, tisti lehko izprevidi, da je korak celo majhen gledé kmetijstva in baš kmetijstvo je izvor vsega napredka.

Kako torej kmetijstvo povzdigniti na najlažji način? To bodi vprašanje vseh mislečih na kmetih.

Narodni učitelji in duhovniki! vi ste v to poklicani. Ako si hočete učitelji prisvojiti naslov narodnega učenka opravičenim potom, delajte i v tem smislu za narod, katerega sinovi ste. Koliko bi mogli vi v tej stroki storiti. Prilika vam je dana, da ne drugim tako.

Snujte nedeljske napredovalne šole! Ljudstvu risajte in dejansko dokazujte z živimi barvami pomanjkljivosti, nahajoče se v kmetijstvu. Na drugej strani pa kažite zopet pot, po katerem bi kmetje prišli, če

baš ne do blagostanja precej, vsaj k izboljšanju svojih v resnici obžalovanja vrednih razmer. Nevernim in starokopitnikom kažite, kako daleč so drugi narodje po tem potu prišli.

Ljudstvo izprevidi, da more napredovati: davki, priklade, domače potrebe rastó, polje pa jim vedno le pičlo mero daje. Kje torej vzeti? tako toži ta ali oni s pravico.

Ponavljam torej vam, učitelji, nedeljske napredovalne šole, ki so uže tu in tam, bibile zmožne, vsaj nekoliko pripomoči ubogemu ljudstvu. Po nekajih krajih je živila brezimenega plemena. Povejte jim, kako si zaploditi dobro. Gnojšča so suhi kupi, gnojnico potoki odnašajo v tekoče vode in reke, in vendar gnojnjica nij slabša, nego gnoj sam.

Koliko dobička bi donašalo lehko sadje! Črešljje se prodajejo celo frišne v tuja mesta, kjer jih parijo, stare ženice jih lupijo, in kako so drage take črešljje. Ali bi ne mogli naši kmetje tega sami preskrbeti, ter imeti dvojen dobiček? Baš tako bi se ravzano z breskvami itd.

Naša trta rodi dobro kapljico. Čital sem pred letom v „N. Fr. Pr.“ in potem v „Slovenskem Narodu“, kjer se je kazalo, kako lehko bi se naše vino na umen način brez stroškov razprodajalo v boteljah, i dokaz resnice tega so nekateri poskusi. Ljudstvo vendar tega ne vé, ne pové pa nihče, da bi se bolj pazilo. Navedel sem tu le dve strani, ki bi, akopram od početka le malo dobička dajali, pozneje na tisoče našej deželi pridobili. Koliko je še drugač!

Dejal bo marsikateri lenuh: to so malenkosti. Dobro! pričnimo s temi in napredujmo z velikostmi. Ko bodo naš kmet počasi izpreidel materialno korist, delal bode

pozneje vesel sam, brez nasveta, ampak iz lastnega prepričanja. Naj se nikomur ne zdi delo pretežavno in nehvaležno. Vse se mora premagati.

Snujte torej nedeljske šole, učitelji in umnejši poljedeljci, in vi duhovni, ki ste narodni. Podnutejte to, kar more najprej materialno koristiti, drugo bode izviralo uže iz tega. Pričnimo z majhenim, ki bo pa rodilo s časom veliko. Križem roke držati, to je baš slaba stran večine, in če bode tako naprej šlo, postalo bode naše ljudstvo v kmetijstvu popolnem bolno, uboštvo bode postalo splošno. Kje bode potem duševni narodni razvitek mogoč? Na delo torej tudi tukaj!

Fr. Š.

Strašna elementarna nesreča.

Iz Slovenske Bistrice, 12. jul.

[Izv. dop.]

Pred štirimi tedni je v bližnjem konjiškem okraju toča blizu eden milijon škode učinila, denes pa je nas zadela enaka, če ne še večja nesreča. Mej 3. in 4. uro po polu dne vsuta se je toča in do golega potokla vzhodno in južno stran Pohorja od planine dol do doline. Ob treh se je začelo temniti, črni oblaki so se počasi pomikali nad Pohorjem; slišali smo uže od daleč tisto grozno ropotanje, katero bližajočo se točo naznanja. Na enkrat začne padati toča, pa kaj pravim, ne toča; kakor pest debele ledene kepe, do $\frac{1}{4}$ funta teške so se vsipale. Po nekajih minutah se je začela gosto vsipati navadna toča, kakor golobja jajca debela, in pokrila zemljo več colov visoko. Tukaj v mestu smo se tolažili, da saj toča nij daleč segala, zlasti ne do vinogradov. A žalobože, kmalu prihitel v mesto vinarji, ter naznajajo, da

Listek.

Hči starega sodca.

(Izvirna povest, spisal Liberius.)

„Sova je ukala, sivi nočni
čuvaj kliče: strašna noč!“
Sekšpir.

I.

„To so bili časi,“ vzdihnil si mnogo potov siv ded suhega obraza, upognenega života, ter položil svojo malo pipico iz ust na zapeček, ko sem te izdramil jaz mali dečak iz tihega mišljenja, ter zajezdil tvoje suho koleno, opazujoč svetle gumbe na tvojej starodavnej obleki.

Pri takej priložnosti moral si mi pripovedovati čudne povesti iz svojega življenja, posebno o vojščakih, ki nosijo take suknje, kot je bila tvoja, če si hotel, da sem zapu-

stil tvoje suho koleno, se stisnil boječe pod tvojo suknjo in te poslušal verno, vsaj kolikor je mogoče neumnemu dečku.

Ako bi bil veden dragi ded, da bode jezdec tvojih kolen kedaj napisal cele liste o tvojem pripovedovanji, — molčal bi bil kot zid, kajti knjige, če nijso bile svete, sovražil si kot naglavni greh.

In dragi ded, ker je uže minolo mnogo spomladni odkar si odpotoval — tja — daleč od nas, zapustivši nam v spomin svojo ceno vojaško suknjo — in ker je uže strohnela tadi ona minolo jesen na zelenku ptičjemu rodu v radost, stavi ti s temi vrsticami tvoj nadležnež mali spomin s ponovljenjem tvoje stare povesti.

Megla je ležala nad tobuj starodavna Jazonova hči bela Ljubljana, necega jesenskega večera v začetku tega stoletja.

Po močvirji in po bližnjih holmcih se

je preletaval tihotno osameli ptičji rod iskajo varnega ležišča, katerega je splašil le sem ter tja kak uren pešec ali jezdec, hiteč iz prostega v mestno zidovje. Zopet je bilo vse tiho. Konjsko kopito je utihnilo v dajavi.

Po mestnih ulicah pak so brlele oljnatе svetilnice in le na pol razsvetljevale nlice in posamezne sprehajajoče se meščane, kajti to so bili slabci časi, doba tujega nasištva, doba morečega despotizma.

Precej pozno uro je natoklo kládivo v zvoniku glavne cerkve in se ubiralo s kládivi drugih mestnih zvonikov. Razsvetljena okna meščanov jamejo kmalu potem ugaševati zaporev v znamenje, da se vlega v tiko zidovje nočni mir. Le v starodavnej hiši, v enej izmej naj živahnejših ulic še odseva svitloba iz prvega nadstropja. Na otemnelej nasprotni steni pa se giblje senca človeških po-

so tudi vsi vinogradi, kar jih je po Pohorji, v našem in deloma v mariborskem okraji, tedaj kakih 1000 oralov, kjer rastejo najžahnejša štajerska vina, popolnem uničeni. Toča je začela tam, do kamor je segala nevihta 8. junija, se vsula črez Visovlje, Novo goro, Kovačlonsko goro (Schmitsberg), Pipanje, Ritoznoj (Rittersberg) čez Polškavo do Frama in Slivnice.

Nesreča je tem večja, ker je toča zadeva najboljše vinograde, katerih vina po vsem svetu slovē in ker je trs tako poškodovan, da si tudi v prihodnjem letu bode teško pomagal.

V dolini je toča segala čez mesto do južne železnice, tedaj pobila razun naše okolice polškavsko in črešenjsko faro.

Pa tudi voda je strašno divjala; vinčarji pripovedujejo, da na krajinah, kjer niso dovolj globoke drage za odtekanje vode, so zdaj do sejna globoki jarki predreni in trte s koreninami vred odplavene v dolino. Sadje v sadovnikih tako na teh leži, da se skoraj ne da hoditi.

Nesrečno ljudstvo je tako prestrašeno in zbegano, da je res usmiljenja vredno. Škoda se zdaj še ne da preceniti; če pa samo uničene vinograde pogledamo, v katerih je letos prav lepo kazalo, smemo samo škodo v vinogradih na **300.000** gld. cenni, vso škodo pa gotovo na 600.000 do **700.000** gld.

Nekateri posestniki so bili zoper toča zavarovani pri „Oesterreichische Hagelversicherungs-Gesellschaft“; če se bode društvo v teh slučajih pošteno obuašalo, potem sme se v prihodnje na Štajerskem obilnega vdeleževanja nadelati.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 14. julija.

Notranja politika naše vladne ali nemško-ustavoverske stranke popolnem miruje. Nij jedne nove misli, tem menj novega čina nij uže več časa.

Skupni **proračun** avstro-ogerski za leto 1876. bode po „P. Naplu“ za 21 milijonov višji, nego lanski. Osem milijonov hoče namreč sam vojni minister za kanone.

V Brnu, kjer delavski „strajk“ še vedno traje, bilo bi prišlo 12. t. m. zvečer kmalu do krvavih bojev. Delavci so se zbrali na starem pokopališči, vojaki so prišli

dob moškega spola, ki so zbrane nocoj v obilem številu onda v lepej dvorani — in plesoča senca naznanja, da razpravljam imenitne važne reči, ki jim razgrevajo čelo in prsi.

In v resnici, tamkaj na prvem mestu dolzega omizja sloni duša vse družbe — možak resnega, utopljenega obrazu. Dolga osivela brada se mu usiplje na omizje, kadar posluša govor svojih továrišev, a ponosno se mu vspne visoka močna postava, kadar odgovarja in brani s tajno a gorečo besedo svoje misli in načela.

„Torej vi gospod sodnik nečete privoliti v naš svet, ki je edino mogoč in koristen nam in deželi in ste neizprosljivi,“ pravi jeden glavnih govornikov iz družine, možak pri kacih štiridesetih letih, po opravi in vedenji višji častnik, ter meri nekako ponosno svojega nasprotnika na prvem mestu.

„Rad bi privolil, prepričujem vas go-

in z bajonetom na dvoje podili. Trudu in opominjanju nekaterih pametnih ljudij se je zahvaliti, da se nijsa delavci s silo ustavljali.

Vniranje države.

Rumunška skupščina je sprejela in potrdila trgovinsko pogodbo z Avstro-Ogersko z veliko večino, senat pak železniške koncesije isto tako. Bratijano in 10 oposicionalcev so položili mandate.

V **Srbiji** bodo 15. avgusta volitve v narodno skupščino.

Ruski car je izdal ukaz na ministerstvo za notranje zadeve vsled vrnitve 200.000 unijatov k pravoslavlju. Car se zahvaljuje ministerstvu bogičastja, ministru za notranje zadeve in varšavskemu guvernerju generalu Kotzebu-u za njih trud pri navračanju unijatov v naročje pravoslavne vere.

Rusija izdaje za svoje diplomatično zastopanje 2 milijona na leto. Poslanici v Berlinu, Beču, Carigradu, Londonu in Parizu imajo po 70.000 rubljev na leto. Vseh poslanikov je 21, generalnih konzulov 26, konzulov 44, največ na iztoku. V Avstriji so ruski konzuli v Brody, Dubrovniku, Trstu, Reki, Pešti in Černovici.

Moskovski trgovci so podali vojaškemu ministerstvu prošnjo, da bi en polk carske garde ostal vedno za posadko v Moskvi, da bi mladeniči potrjeni v vojake, izmej trgovskega sveta, mogli služiti v tem polku, ki ne menjuje svoje posadke. Ako se prošnja dovoli, so trgovci pripravljeni, prva tri leta po dohodu tega polka plačati vse stroške za vzdrževanje na vlastne stroške.

V **francoskej** narodnej skupščini je bila 13. julija po hudej debati volitev bona partističnega poslanca Bourgoinga zavrnena s 330 proti 310 glasom, ker je volilcem trdil, da je Mac-Mahon za Bonapartista. Pri tej priliki se je posvetilo, da imajo Napoleonovci dobro organizacijo, skrivno zaroto in svojo skrivno policijo.

Turki so izdali svoj proračun za leto 1875. Prav žalosten je. Letos je turška država 184.000 mošenj menj dohodkov, pak 758.903 mošenj več stroškov imela, negolani. Tako je vsako leto večji deficit, in kadar bo bankerot, tačas je konec Turčije, če prej ne. Ta finančnalni konec, pravijo, da se ne da dolgo let odlagati.

Dopisi.

Iz **Tolminskega** 12. jul. [Izv. dop.] Doba, ko je bil občespoštovani slovenski državni poslanec g. Winkler pri nas okrajni glavar, smela bi se zvati našim Slovencem, „zlata doba,“ kajti tako marljivih in v narodnem slovenskem oziru poštenih uradnikov se malo nahaja. On je vse, čisto

spodje, dobro bi bilo to v našem kritičnem položaju — a verujte mi — ne morem. Jaz sem oče, osobne skrbi in družinske razmere me zavračajo — kajti — ko bi nas ukanilo naše delo — kaj po tem?

„Ne bodite ženska in skrbeč sanjač! Vse nam je mogoče, ako smo jedini in ste tudi vi z nami — vse drugo uredimo pozneje,“ oglasi se resen továriš in pregovarja nepremakljivega sodnika.

Tudi drugi tovariši, resni možje meščanskega stanu pritrjujejo temu in obetajo iskreno pomoč in možko besedo.

„Ali imate gotove novice g. častnik, od vse čete in višjih poveljnikov, da je to resna namera ne samo želja?“ meni stari sodnik v ostrej zadregi mej edino besedico: da ali ne, a kdo ve, če ne zanj in vse društvenike osodepolne. —

Čemu tako vprašanje? Skleneno je uže

vse slovensko uradoval. A sedaj je vse družače, vse slabše.

Naš sedanji okrajni glavar g. Schemerl uraduje vse zopet v nemščini ali za nas nemščini. Ta mladi gospod, akopram po rodu Kranjec o slovenščini neče ničesar slišati. Županje so dobivale pod g. Winklerjem, vse spise v slovenskem jeziku pisane, a sedaj je malokedo in redkorat tako srečen, da bi dobil slovenski spis, k večjemu kako povabilo, samo ob sebi se razumeje, da je za nje to jako sitno, ker so vendar mej njimi taki, ki nemškega ne umejo ali vsaj popolnem ne. Mislim, da se bodo čez to krivico vendar pritožili, kajti pri nas je mnogo prav izobraženih županov ter so tudi za narodno stvar jako zavzeti. G. okr. glavarju pa svetujemo, da naj nam bode zanaprej v narodnem oziru bolj pravičen, ter zahtevamo, da se nam v tem oziru kričica ne godi. Drugače pri nas nekakoršnih simpatij ne more dobiti. — Pomislite g. glavar, da bivate mej čisto slovenskim ljudstvom, kajti v tem glavarstvu, pod katerega spadajo sodski okraji Tolmin, Bovec itd. ne najdemo niti Lahov niti Nemcev. Sicer pa svetujem županom, da naj bodo možje, naj okr. glavarstvu nemške spise kar nazaj vržejo. Zakaj boste take spise od lenih birokratov sprejemali? Oai nemško pišejo, ker se slovenski naučiti nečejo, ker so zato preleni. Čemu so torej postave, ako jih še e. kr. uradniki ne izpolnjujejo, a potem se pritožujejo Hočevarji v Ljubljani, da jih zmerjam! Želim, da bi te vrstice ne bile brez uspeha. Bismarkizma nemškega bogme pri nas nič ne potrebujemo. Davke plačujemo, pa pravico hočemo.

V soboto t. j. 10. t. m. po pol dan okolo 4. ure bila je tudi pri nas huda ura. Dež je bil, da je bilo groza. Iz naših hribov je tekla voda, da smo mislili, da bode povodenj nastala, v nekaterih je tudi toča mnogo škode napravila. Voda je zemljo hudo raztrgala.

Pri nas ljudstvo ne veruje mnogo v vraže, razen kake tercijalke, vendar se pa tu in tam nahaja še kak „babjevec“. Včeraj sva se razgovarjala z nekim kmetom o popisanem slabem vremenu. „Naš fajmošter — je dejal mož — „bi bil lahko točo vstavl.“ Ko sem ga hotel podučiti, da tudi župnik ne more zoper to, ker je njega polje ravno tako toča in voda poškodovala nego drugim, se je jel jeziti, da so se morali njegovej neum-

pred daljšim časom, a ugodnosti nij bilo za izvedenje in tudi zdaj nij upa, če nam ne pomorejo zvesti meščanje, oni imajo največ upljiva na vse mesto“.

„Koliko dnij hoda pa imajo čete do mesta?“ poizveduje še bolj utopljen sodnik.

„V pol drugem dnevu so pred mestom ako se jim zapove in nij nepričakovanih zaprek,“ trdi častnik.

„V pol drugem dnevi,“ čuje se mrmaranje vse družbe.

„Da meščanje pogum, svoboda se vzbuja — kdor ima še iskrico domovinske ljubavi, kvišku! Slavna zmaga je plačilo našemu trudu“, povzdigne precej glasno častnik svoj glas, da ga sosed opomni, da je v tujem kraju, kjer čaka vse gotova smrt, če se ovadi njihov sklep.

„Če je tako, ne morem odbijati več,“ povzame zopet sodnik besedo. — „A denes

nosti tudi neki navzoči kmetje posmehovati. „Hic Rhodus, hic salta,“ — tu je polje za vas duhovne gospode, ker bi bilo tudi vam v prid, drugače znate sami kedaj v zadregu priti.

Iz slovenske Koroške

[Izv. dop.] Večina šol na slov. Koroškem kakor skoro sploh po vsem Slovenskem se le več v to bedarijo porabila, kako našo nado, našo mladež, ponemčevati, brez ozira, če solarček zna nekoliko čitati ali ne, če je prišel še le prvikrat v šolo, ali če uže več zna. Ko pride enkrat z nekim prijateljem, ki ima še le v prvoletnem tečaji otroka v šoli in kateri je o priliki učitelja vprašal: „za koga tako z nemščino otroke mučite predno domače brati in pisati zna?“ reče mi, da je dobil za odgovor: „za to, da se več opravi!“ Tega se pa prijatelj še domislil nij, koga se več opravi. Razložim mu, da torej samo v ta namen otroka v šolo posilja, da se nauči zaničevati svoj jezik, da najme nemško varučko ali pestunjo, vsaj taki renegatski učitelji tako nijsko kaj drugača kakor od Bismarcka ali njegovih hlapcev, podkupljenih ali prostovoljnib, pestunjene najete. Tem pangrmanom ali nemškutarjem je glavna in edina svrha, otroku skozi celih 8 let le nekoliko nemških besedij v glavo vtepsi, za pravi naravni namen šole je ljudem toliko, kot za vlanski sneg.

Kjer pa ponemčevanje ne gre tako izpod rok, tam pa nij toliko ležeče, ali je šole kaj ali je nij.

Tako na pr. v Glinjih, kjer je uže tri mesece, odkar so otroci brez šole, ker učiteljevo ozdravljenje gre zelo počasi, nij še tako brž upati, da bode tako zelo od bolezni in posebno na pljučah poškodovani učiti mogel. Vas Borovlje dalje ima dva učitelja in eno učiteljico. Zakaj? Za to, ker je gnezdo nemškutarjev. Glinčani so se zanatali na krajni šolski svet in posebno na g. J. G. župnika v Glinjah, da bo vsaj on kaj storil. A zelo so se motili, temu možu se potrebno zdi, porabiti se dati za mešetarja pri ženitbah, brez ozira na to, če se mešetarija posreči in ali bode zakon srečen ali ne. Gotovo to nij pot za g. duhovna.

Ob času direktnih volitev v državni zbor, ko narodnjaki v g. župniku nijsmo samo obljubo vernega glasu imeli, marveč še pričakovali agitivno moč, a prišlo je do glasovanja — ali evo vskoka. Kmetje so na

na ta prizor rekli: zdaj pa uže verjamemo, da res vera peša, ker se tudi duhovnu ne zdi greh neresnico govoriti. Na vprašanje g. župniku, zakaj ste nam tako naredili, je odgovoril: „ker se tudi onim nijsem rad zameril.“

Iz Dunaja

[Izv. dop.] (Uravnana Donava.) Uže ob času slovesnega otvorjenja uravnane Donave, pri katerem so bile navzočne glavne osobe avstrijske države, mej temi sam cesar, cesarica in Rudolf, mislil sem čitateljem „Slov. Naroda“ nekaj v tej stvari pisati, ker kamor je človek pogledal, vihralo so zastave različnih barv; na tisoče ljudij udeležilo se je slavnosti. A opustil sem bil to, ker moral bi le slovesnosti se držati, vendar vsaka slovesnost je le nekaj hitro minljivega in pozabljevega. Nepozablivo pak je delo, katero zdaj vidimo, katero vsak tujec rad obiskuje in občuduje, namreč uravnano Donavo. — Petletno delo je dokle končano, le okolo tak imenovanega državnega mosta vidiš se preganjati marljive delavce. Vsak državljan pripomogel je k temu delu, ake ne duševno, pa materialno, ker iz žepov vseh davkopalčevalcev se je vzel denar. Mislim, da tudi tedaj davkopalčevalci radi izvedo sad svojega neprostovoljnega pripomočka. Dolgost uravnane Donave ob Dunaju je kake dobre ure hoda, od Nussdorfa do Freidenava, kraj za znamen praterjem, kjer se jezdeci v hitrosti konjev uganjajo. Kdor se je kedaj potrudil na Kahleberg nad zgorej omenjeno vasjo, videl je, da se začne tamo dunajski vodotok, po katerem uže dolgo časa plavajo lahke barkice. Tik izliva tega vodotoka se začne nova pretoka, ki je 365 korakov široka. Strah obide sprehajalca gledajočega urenost tega nevarnega elementa, ki se meče semtertja kot bil besen in žeče vse požreti. — Oboje obrežje nove pretoke obdajejo kamnene stene, na katerih se marljivo igrajo modri valovi. Ker tudi ta mati reka nij vedno zadovoljna s svojo posteljo in večkrat pokaže svojo nevidno moč, ter se razlije črez obrežje, vzame v svoje naročje na obrežji ležeče kraje, pokrije jih s svojo bliščobo, zato so tudi ta strah umetniki odstranili s tem, da so na levem obrežji pustili prostornost skoraj enako širokosti pretoke, kjer se ob času naraščanja lahko razprostre, in tako bližne prebivalce strahu reši. — Tako rekoč

na sredini te nove pretoke so pristajališča kjer stoje barke razne velikosti, ena za drugo in vlečne ladije; na ene se blago nalaže, iz drugih sklada. — Zgoraj tega pristajališča je razpet zgoraj omenjeni državni most, delo, katerega velikost mora se občudovati, da človeška roka tacega kaj napravi zna. Vidi se kakor da bi bil vlit; most ob sebi je sicer dovršen, le dohoda nij, kar pak neki do jeseni bode tudi gotovo. K temu mostu se pride po znanej praterskej cesti, ki pelje skozi Leopoldstadt mimo „vurstpraterja.“ Ta most je najpoglavitnejši, kar uže ime samo pravi, ta veče mesto z Marchfeldom in severnimi deželami, narejen je za pešce, jezdece in voze. Mislim, da nijo pozabili tudi preskrbti s primernimi pripravami, da ga ob času sicer neželeno in nepotrebne vojne kakovi centi smodnika v zrak razneso, kar bi bilo zares grehota in škoda. Od tega mostu proti izoku je stadlauerski most ali državni železni most; proti zapadu od državnega mosta je severoželeznični most, potem Franc-Josipovi zopet za občinstvo in slednji severo-zapadnoželeznični most. K vsem mostom se pride iz Leopoldstadta in vsi so razpeti črez uravnano Donavo. Našteti mosti kažejo prav mojstrosko delo, in vredni so, da jih čitatelj pogleda, ako te posli kedaj primorajo, iti na Dunaj. Eden je lepši od drugačega, vsak svojo posebnost, vsak drugače okinčan. — Ta uravnana Donava ima istinito velik pomen za našo državo, še večji pa za Dunaj sam; koliko blaga in žitka se privaža iz zahoda in zapada; celo od Čruega morja. In koliko so zopet odvaja iz glavnega mesta naše države. Ta reka pasira kraje, kateri še (kakor naši nekateri slovenski kraji) železne ceste zagledali nijso, katerim nadomestujejo tedaj vodna pristajališča kolodvore. Poseben pomen pak ima za Dunaj sam, ker zdaj celo blizu mesta drdra ta naravni vodni prevožni element, ki je pred bil skoraj dobro uro oddaljen in zlo slabimi dohodi poskrbljen. Mnogo truda i stroškov je s tem odstranjeno za trgovce i poprek občinstva. Da bi vendar za kako leto čutili uspeh tega velikega dela in toliko milijonov. F. St.

Domače stvari.

— (Rojanska čitalnica) bude obhajala v nedeljo 18. t. m. sedmo obletnico s

mi nij mogoče določiti natančnejše daljnih razmer, v kratkih dneh vam naznam vsem, kedaj se zopet snidemo in sklenemo do dregu namere. Bodite prepričani g. častnik o domoljubji mestnega sodnika! Več pismeno!

Pólunočna ura je uže zdavnaj odbila, ko se razidejo tovariši tih in skrivaj. Majhena vratica se jim odpro na dvorišče in je izpeljujejo v stransko ulico in od tod dalje po mestu.

Kmalu je zopet vse mirno. — Svetilnice so temne, bleda luna sije z oblakov. — Grajski čuvaj kliče potem pozno iz višave, po dunajskej cesti pa dirja kakor senca temna podoba na iskrenem vrancu in izgine kmalu po stranskem potu v daljni.

Mej nočnim posvetovanjem resnih možakov slonela je v stranskej sobici tik zbornice v temno zagrinjalo ogrnena ženska podoba. Ko bi jo bil mogel opazovati kdo skozi

omreženo oknico, ki je peljalo na dvorišče in skozi katero so padali le posamezni lunini žarki, ter oblikovali samico z nekako strašljivo čarobnostjo, videl bi bil, kako vleče na uho vsako besedico iz bližnje zbornice in miga, kakor čudeč se važnemu posvetovanju z glavo in sklepa boječe svoje bele roke. —

„Toraj le še malo dnij in vsemu je konec“, vzdahne skrivnostno in zakrije obraz z belim robcem.

„Bala sem se vedno tega — svarila ga naj se čuva, molil cele noči za nj in posledje vse izgubljeno. In zakaj delam tako, zakaj ne zatem z vso silo teh gorečih mislij, teh greukih skrbij, ki mi groze uničiti zadajo nit mladeničkega veselja. A gorje mi, če sem izdana, posled osramotena, otemnjeno moje ime z zaslужnim zavičevanjem brezsrečne izdajice.“

Zopet je vse tiho posled in nočna po-

doba sloni v kotu kakor zamaknena, in se ne gane.

A posvetovanje je končano, moški šumjo predrami.

Urno plane tudi ona kvišku, hoteč zapustiti sobo, kajti, gorje jej, ko bi jo zasačili možaki v skrivnej sobi, katere ključ ima le gospodar sam v rokah.

Ko hiti proti vratom, čuje se obupen krik. Človeška podoba se zgane in izbeži pred njo kričeč:

„O sveta pomočnica, svet Jurij pomagata, straši, straši, duhovi me preganjajo strašni duhovi!“

A ženska podoba se ne oglaši, bežeč mimo strahopetnega zbledelega kričača, ki nij bil nihče drugi, nego sodnikov sluga Jurij, ter izgine tihu skozi bližnje duri.

(Dalje prih.)

vojaško godbo, petjem, dram. igro in loterijo. Začetek godbe ob 4 uri, začetek besede ob 7 uri zvečer. Vstopnina za neude 40 kr. K tej svečanosti uljudno vabi vse č. gg. ude in rodoljube: „odbor.“

— (Iz Črnomlja) se nam piše: V četrtek je bil rekviem za cesarjem Ferdinandom. Čitalnični pevci so prav lepo peli. C. k. uradniki, učiteljstvo, občinski predstojnik z odborom in veliko ljudstva je bilo navzočnega. Vsi skupaj so šli k okr. glavarju, kjer je g. okr. sodnik Deu izrazil obžalovanje in sočutje, ki je zadela cesarsko rodovino, in željo izrazil, naj bi se to nazznilo visocemu krogu.

— (Iz Gorice) se nam piše: Pevsko društvo je od vlade dovoljeno in dobro napreduje. Oglasilo se je uže mnogo ustavnikov, udov in podpornih udov iz Primorskega. Nadejati se je, da postane bašto društvo mogočna straža proti oholomu lahonstvu na skrajni meji Slovenije, kajti petje je pravi buditelj narodne zavesti.

— (Nevihta.) Iz Gorice se nam piše: Nihče ne pomni pri nas, da bi bilo nebo s tako črno-sivimi strahovitimi oblaki pokrito, kakor ponedeljek po pôlu dne. Grom in trest in strašanski piš je prebivalce naše lepe „Nizze“ strašil tako, da je bilo naenkrat vse tiho in zaprto po hišah. Pa hvala bogu, velikansk veter je srečno odgnal točepolne oblake v naše hribe in bojimo se, da je toča našim vrlim hribovcem mnogo škode učinila.

— (Umor.) Iz Št. Florjana pri Gorici se nam piše: Nedeljo po noči 12. t. m. je 19letni sin necega premožnega posestnika z nožem umoril 24 let starega sina ubozega kmetička (kolona). Bila sta uže mnogo časa v sovraštvu, v nedeljo sta se v nekej krčmi sprla in umorilec ga zabode z nožem v srce tako, da je po sprejetji posled. olja dušo izdihnil. Oče je sam druzega dne krvoločnega sina v Gorici sodniji izročil.

— (V Sisku) je bil 12. t. m. velik požar. Banka „Slavija“ bude imela izplačati 20.000 gold.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalescière du Barry v Londonu.

28 let uže je nij bolezni, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odršenih in otrocih brez medicin in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živilih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprevavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlatotilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silene krv v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledičico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojence in je bolje, nego dojnicino mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričevala zdravilnih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneke, pravega profesorja medicine na vseučilišči v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofjine Castlestuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih osob, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastouj.

Tujca.

13. julija:

Evropa: Gorjup iz Zagreba. — Zeinhier iz Dunaja. — Gerulopulo, Costa iz Trsta.

Pri Slovna: Schweiger iz Laz. — Nikolsky iz Peterburga. — Fischer iz Dunaja. — Razpet iz Postojne. — Nikl iz Ilirske Bistrike. — Levičnik z gospo iz Škofje luke.

Pri Malici: Scherz iz Gradea. — Kerber iz Dunaja. — Schulhof iz Prage. — Frei iz Dunaja.

Izdajatelj in tiskar Josip Jurčič.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja, Bonn, 10. julij 1852.

Revalescière Du Barry v mnogih slučajih na gradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri dristi in grizi, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih, a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženji v scalni cevi, zaprtji, pri bolehnem bodenji v obistih in mehurji, trganje v mehurji i. t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsnih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenji v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in člen mnogih učenih družtev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalescière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušni bolezni, zaprtje, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam glede vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam.

James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

Izkazna tajnega sanitetnega svetovalca gosp.

Dr. Angelstein.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekam glede Revalescière du Barry vsestransko, najbolje spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec.

Montona, Istra.

Učinki Revalescière du Barry so izvrstni.

Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik.

Spricévalo št. 76.921.

Obergimpern, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj patient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalescière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

Št. 80.416. Gosp. F. V. Beneke, pravi profesor medicine na vseučilišču v Mariboru (Nemčija), piše v Berliner Klinische Wochenschrift od 8. aprila 1872 to le: „Nikdar ne zabim, da je ozdravila enega mojih otrok le takozvana „Revalenta Arábica“ (Revalescière). Dete je v 4. mesecu vedno več in več hujšalo, ter vedno bljuvalo, kar vsa zdravila aijo bila v stanu odpraviti; toda Revalescière ga je ozdravila popolnoma v 6 tednih.

Št. 79.810. Gospo vodo Klemmovo, Düsseldorf, na dolgoletnem bolehanju glave in davljenju.

Št. 64.210. Markizo de Brehan, boleha je sedem let, na nespanji, treslici na vseh udih, shujšanji in hipochondriji.

Št. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprevavljenji, nespanji in hujšanji.

Št. 75.928. Barona Sigmo 10letne hramote na rokah in nogah in t. d.

Revalescière je 4krat tečnja, nego meso, ter se pri odršenih in otrocih prihrani 50krat več na ceni, glede hrane.

V pleščih puščih po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold. — Revalescière-Biscuite v puščah à 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalescière-Chocolaté v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Duasai, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradei bratje Oberanzmeyr, v Insbruku Diechtl & Frank, v Celovec E. Birnbacher, v Loni Ludvig Müller, v Mariboru M. Morič, v Meranu J. B. Stockhausen, v Zagrebu v lekarnci usmiljenih sester, v Černoviceh pri N. Širihu, v Oseknu pri Jul. Davidu, lekarju, v Gradeu pri bratih Oberranzmeyr, v Temešvaru pri Jos. v Papu, mestnemu lekarju, pri C. M. Jahnerju, lekarju, v Varazdinu pri lekarju dr. A. Halterju, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštih zakaznicah ali novzetihih.

DUNAJSKA DORGA 14. julija.

Enotni drž. dolg v bankovcih . 70 gld. 90 kr.

1860 drž. posojilo . . . . . 112 " 50 "

Akcije národne banke . . . . . 939 " — "

Kreditne akcije . . . . . 221 " 25 "

London . . . . . 111 " 45 "

Napol. . . . . 8 " 87½ "

C. k. cekini . . . . . 5 " 24 "

Srebro . . . . . 100 " 80 "

Uradno naznanilo.

15. julija 1875.

Javne dražbe: Jan. Furlanovo iz Slapa, 1190 gld., (III. Vipava). — Rotije Judničeve iz Kloštra, 1200 gld., (I. Metlika). — And. Želejevo iz Selc, 1140 gld., — Ant. Čepirovo s Kala, 690 gld., — Pavel Kranjcevo iz Čepnega in Tone Jankovičevi iz Dolenje Košane, — Tomaž Želejevo iz Trnja, 1551 gld., vse 16. julija (II. Postojna). — Urše Jajčičevi

Iz predavanja gosp. dra. Jüngra o koristi brezovega balzama v ohranjenje in pospeševanje kožne lepote.

Dr. Jünger je v svojem predavanji o ohranjenju in lepotičenji kože omenil sledeče: „Lepa koža je označena notranjega človeka, fizičnega; ako se k njej se pridruži čvrsta barvitost ali kolorit, povekšava, posebno pri ženi, lesk krasote. Brezovi balzam, kot sem se o tem v poslednjih dobi čestokrat prepričal, je nam od prirode same podarjeno sredstvo in korist njegov nam pojasnjujejo aromatične in eterične zdravilne tvarine. Ker čisto rastlinska tvarina, baš tako lehka kakor glicerin, v glavne kožne potnike leze, ter tako kožno sestavo k večji delavnosti izpodbada, dalje aromatični del vpliva i na kožo, da slednja more življenje sprejemati iz zraka, vsled česar hitro nastane barvitost, ter se pod kožnim površjem nahajajoča nečistota uniči in odstranjuje. Iz meje vseh meni znanih in tako zvanih lepotičnih sredstev zasluži brezovi balzam prednost, ter izrekam mnenje moje vsled mnogih izkuštev in ob enem pozivjem k mnogobrojnim poskusom, da bi se vsakdo o resničnosti mojih besedij prepričal.“ Cena à lončka 1 gold. 50 kr., po pošti 10 kr. več. (243—1)

Skladišče ima v Gradeu: gosp. H. Kielhauser, Sporgasse št. 3.

iz Ustja, 465 gld., (II. Vipava). — Neže Švigeljeve iz Dolenje Radulje, 10 gld., — Janez Butarovo iz Cirkevje, 623 gld., obe 16. julija (II. Krško). — Jurij Lončarjevo iz Cerknice, 505 gld., 16. julija (II. Planina). — Marije Pelanove iz Vrha, 415 gld., 16. jul. (II. Kočevje).

Dva pridna učenca

se tako sprejmata tudi v (239—2)

J. Vičičeve manufaktурно štacuno.

Od nedelje 11. julija do nedelje 1. avgusta je

kegljanje za dobitke

v pivovarnem vrtu na „Vincarjih“

Škofje Loka.

Dobiti so: 1. dobitek 3 cekini, 2. dobitek 2 cekini, 3. dobitek 1 cekin. Dalje v srebru 3, 2 in 1 tolar in končno šaljiv dobitek. Serija velja 15 kr.

Ker je čisti dobitek namenjen novej požarnej straži v Škofje Loka, vabi podpisani k prav mnogobrojnej udeležbi.

(246—1) Avgust Deisinger.

Piccolijeva lekarna „k angelju“.

Farmacijske špecijalitete

Gabriel Piccolija,

lekarja v Ljubljani, na dunajskej cesti.

Anaterinova ustna voda in zobni

prašek. Boljši, nego vsaka druga zobna voda in zobni prašek, pravo sredstvo zoper zobobolj in ustne bolezni, zoper gnjilobo in majanje zob, zoper difteritis ali vnetico grla in skorbut, prijetnega duha in okusa, krepi dalje zobno meso, in je sploh neprimerljivo sredstvo za čistenje zorb. Kedor ga enkrat poskus, dal mu bodo gotovo prednost, vzlič vsim enakim izdelkom. 1 steklenica 60 kr., 1 škatlja 40 kr.

Ribje olje, pošljano na ravnost iz mesta Bergen na Norveškem, brezkušno in ne slabodišče, 1 originalna steklenica 80 kr.

Pravi sajdlicev pulver. Nareja se z čisto kemičnih tvarin. 1 škatlja 80 kr., 1 tučat škatelj 6 gold. 60 kr.

Pravo viško žganje z soljo, v pomoč bolehnemu človeštvu, pri vseh notranjih in vnanjih prasidih, zoper večino boleznj, posebno za vsakovrstne rane itd. 1 steklenica 40 kr.

Elixir iz Kine in Koke. Najboljši do sedaj znani želodečni likér. Pospešuje cirkulacijo in prebavljenje, ter različne organe in ude z nova okrepi in oživi. 1 steklenica 80 kr.

Glycerin-Crème. je posebno izborno sredstvo zoper razpokane ustnice in kožo na rokah. 1 flacon 30 kr.

Lancaster-lilijna voda. Toaletni zaklad. Specjalno, da se ohrani koža krasna, nježna in mehka, se jej daje prednost pred vsemi umivalnimi vodami, lepotičjem in lepotičnim sredstvom, katera so često škodljiva. 1 steklenica 1 gold.

Rajževi pulver. Izključljivo iz vegetabilnih tvarin, posebno zdrav za kožo, katere podeli izvirno brhko in čvrstost, kar se nahaja le pri mladini. 1 paket 10 kr., 1 škatlja 40 kr.

Sok iz Tamarinde. Po mrzlih sredstvih izvlačen. Učinkuje znamenito krepilno in olajšajoče. 1 steklenica 40 kr.

Neizmotljivo sredstvo zoper mrzlico. Učinek tega léka je dokazana istina in vsaki bolnik, ki je lèk uže poskusil sam na sebi, se bode radostno prepričal, da je najmočnejše in zanesljivejše sredstvo do sedaj znanih zoper ponavljajočo se mrzlico. 1 steklenica 80 kr.

Naročila se izvršujejo vračajoči se pošto proti poštnemu povzetju. (132—58)

Lastnina in tisk „Národné tiskárne“.